

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ.....เมืองยะลา..... จังหวัด.....ยะลา.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๒๙.....เดือน.....มิถุนายน.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล ...นายชากรรียา...เดร์.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๙๕ ม.๘ ตำบลบุดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา.....
โทรศัพท์ ๐๙๘๑๕๐๕๒๘๘
เกิด พ.ศ. ๒๕๐๘ . ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษาป.๖.....
สถาบันการศึกษาโรงเรียนบ้านบุดี.....
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๑๕๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ...๒๕๖๖.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๓.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. แปลงเรียนรู้ ข้าวพันธุ์หอมมณีลอขาว
 ๒. แปลงเรียนรู้ ข้าวพันธุ์เลือดปลาไหล
 ๓. แปลงเรียนรู้ ข้าวพันธุ์ชุกนิง, วัวเปียก
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๙.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. รู้จักข้าว (การเรียนรู้สู่การทำจริง)
 ๒. สุขภาพ (เพิ่มผลผลิต)
 ๓. อาหารข้าว (ลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี)
 ๔. กินข้าว (การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว)
 ๕. เพื่อนข้าว (การลดความเสี่ยงจากการผลิตสินค้าเชิงเดี่ยว)
 ๖. ทำข้าว (การแปรรูปเพื่อการตลาด)
 ๗. น่องข้าว (วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว)
 ๘. น้ำรักข้าว ข้าวรักน้ำ (การบริหารจัดการน้ำ)
 ๙. ขายข้าว (การจัดการธุรกิจการเกษตร)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๒๐.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๗..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การทำปฏิทินการผลิตพืช
๒. การเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
๓. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา
๔. การผลิตเชื้อราเมตาไรเซียม
๕. การผลิตเชื้อราบิวเวอร์เรีย
๖. การจัดทำแผนธุรกิจ
๗. การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากแป้งข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การทำนา ๑ ไร่ ๑ แสน
๒. การทำเกษตรทฤษฎีใหม่
๓. การวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑๐..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การกำจัดหอยเชอรี่ และการทำน้ำหมักชีวภาพจากหอยเชอรี่
๒. การเลี้ยงกุ้งฝอย เลี้ยงหอยขม
๓. การทำปุ๋ยหมักจากมูลโค ช้าง ข้าว
๔. การทำน้ำหมักชีวภาพ น้ำพ้อ น้ำแม่
๕. การทำฟางหมักอาหารเสริมโคขุน
๖. การทำสูตรอาหารไก่ไข่จากรำข้าว
๗. การปลูกปอเทือง
๘. การปลูกข้าวโพดหวาน
๙. การปลูกถั่วเขียว
๑๐. การจัดการน้ำเปียกสลับแห้ง

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากแป้งข้าว

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับข้าวในชุมชน ลดการจำหน่ายในรูปวัตถุดิบราคาต่ำ
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของตลาด
๓. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายการผลิตสินค้าชุมชน
๔. เพื่อเพิ่มรายได้และความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับครัวเรือนเกษตรกร

รายละเอียดของหลักสูตร

๑. ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากแป้งข้าว
๒. กระบวนการผลิตแป้งข้าวให้มีคุณภาพ
๓. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากแป้งข้าว

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยายอบรมถ่ายทอดความรู้

๒. การสาธิตและฝึกปฏิบัติ
๓. การแลกเปลี่ยนรู้แบ่งปันประสบการณ์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การเข้าร่วมประชุมแปลงใหญ่และศพก.ระดับจังหวัด โดยการนำเสนอข้อมูลเชิงประสบการณ์ตรง ทั้งด้านการผลิต การตลาด และปัญหาในพื้นที่ รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและเกษตรกรในชุมชนได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง การรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่ และจัดทำโครงการย่อยเพื่อให้เห็นภาพ จะช่วยให้คณะกรรมการการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เข้าใจมากขึ้น

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

ขั้นตอนการจัดทำแผน

๑. วิเคราะห์สถานการณ์และข้อมูลพื้นฐาน

- สรุปรวข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกข้าว ปริมาณผลผลิต คุณภาพผลผลิต
- วิเคราะห์ปัญหา เช่น โรคแมลง น้ำ ดิน ตลาด
- ประเมินศักยภาพของพื้นที่และเกษตรกรเครือข่าย

๒. ระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- จัดเวทีประชุมกลุ่มเกษตรกรในเครือข่าย ศพก.
- รวบรวมข้อเสนอแนะทางแก้ปัญหาและพัฒนา

๓. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผน

- กำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ (เช่น ลดต้นทุน ๑๐%, เพิ่มผลผลิต ๑๕%)
- กำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ (เช่น ผลผลิตได้มาตรฐาน GAP)

๔. ออกแบบกิจกรรมบูรณาการ

- จัดทำกิจกรรมที่เชื่อมโยงหลายภาคส่วน เช่น การผลิต การแปรรูป และการตลาด
- ระบุหน่วยงานสนับสนุน งบประมาณ และระยะเวลา

๕. จัดทำร่างแผนปฏิบัติการ

๖. นำเสนอแผนต่อคณะกรรมการระดับอำเภอ/จังหวัด

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑. เกษตรกรต้นแบบ ศพก. (ประธานศูนย์)

๒. เกษตรกรเครือข่ายในตำบล

๓. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ (ผู้ประสานงานและสนับสนุนวิชาการ)

๔. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด (ที่ปรึกษาและอนุมัติแผน)

๕. หน่วยงานสนับสนุนอื่น ๆ เช่น ธ.ก.ส., พาณิชย์จังหวัด, อุตสาหกรรมจังหวัด, สหกรณ์ การเกษตร, ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี, พัฒนาที่ดิน

๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบุรี

๗. หน่วยงานวิจัยหรือภาคศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, วิทยาลัยชุมชน, กศน.

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.บุรี

ลำดับ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	หน่วยงานสนับสนุน	งบประมาณ (บาท)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
๑	อบรมการผลิต ข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP โดยใช้กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร	๑.เพิ่มความรู้เกษตรกร ในการผลิตข้าว มาตรฐาน ๒. เพิ่มผลผลิตข้าว คุณภาพ	ต.ค. ๖๘ - เม.ย ๖๙	ศพก. + เกษตรกร เครือข่าย	สำนักงานเกษตรอำเภอ / จังหวัด ศพก.ยะลา	๒๐,๐๐๐	๑.เกษตรกร ๓๐ ราย ผ่านการรับรอง GAP ๒.ผลผลิตเพิ่มขึ้น ๑๕%
๒	สาธิตการใช้ เครื่องจักรกล การเกษตร เช่น รถไถ, รถทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์, รถเกี่ยวข้าว	๑.ลดต้นทุนการผลิต ข้าว	ต.ค ๖๘	ศพก.	ศพก.	๑๕,๐๐๐	๑.ลดต้นทุน ๑๐%
๓	ทดลองแปลง ปลูกข้าวพันธุ์ กอแต	๑.ทดสอบข้าวที่มี คุณสมบัติดัชนีน้ำตาลต่ำ เพื่อตอบสนองผู้บริโภค กลุ่มโรคเบาหวาน	ก.ย ๖๘ - เม.ย ๖๙	ศพก. + เกษตรกร เครือข่าย	สำนักงานเกษตรอำเภอ	๒๕,๐๐๐	๑. เพิ่มสายพันธุ์ข้าวดัชนี น้ำตาลต่ำเพื่อตอบสนองผู้ บริโภค ๒. เพิ่มพันธุ์ใหม่ของ ศพก.
๔	การแปรรูปข้าวเป็นแป้งข้าว และการ พัฒนาผลิตภัณฑ์เบเกอรี่	เพิ่มมูลค่าผลผลิต	มิ.ย. ๖๙	ศพก. + กลุ่ม วิสาหกิจ ชุมชน	สำนักงานเกษตรอำเภอ พาณิชย์จังหวัด / OTOP	๓๐,๐๐๐	เกิดสินค้าแปรรูปจำหน่าย เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๕	จัดงาน Field Day	ขยายช่องทางจำหน่าย	ส.ค. ๒๕๖๙	ศพก. + สำนักงาน เกษตร อำเภอ	หน่วยงานกระทรวง เกษตรและสหกรณ์และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๐,๐๐๐	ขยายผลสู่ชุมชน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกษตรกรมีปัญหาด้านผลผลิตข้าวและการจัดการศัตรูพืชที่มีประสิทธิภาพ มีรายได้น้อย

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้

ปัญหาคือเกษตรกรมีผลผลิตข้าวต่ำ ราคาข้าวถูก จึงมีความคิดต้องการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ หลังจากได้นำหลักวิชาการและเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ ทำให้คุณภาพข้าวดีขึ้น และมีราคาดีขึ้น จากราคา กิโลกรัมละ ๑๓ บาท เป็นราคากิโลกรัมละ ๑๕- ๑๘ บาท เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี ที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้เทคโนโลยีระบบโรงเรียนเกษตรกรข้าว เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกปฏิบัติในแปลงด้วยตนเอง เกษตรกรสามารถวางแผนและเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและทันทั่วทั้ง นอกจากนี้ ศพก.ได้ใช้นวัตกรรม IOT Plus คมแสงระบบน้ำ ผ่านโทรศัพท์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑.วิเคราะห์ปัญหาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

๒. ศึกษาเทคโนโลยีเกษตรที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ได้ เช่น ศึกษาดูงานจากเกษตรกรต้นแบบจากพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งเข้ารับการอบรมเรื่อง เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร

๓. ทดสอบในแปลงเรียนรู้ ของ ศพก. เก็บข้อมูล ผลการทดสอบ วิเคราะห์ผลที่ได้รับ

๔. ขยายผลและถ่ายทอดสู่เกษตรกรในพื้นที่ เช่น งานฟิวเคย์ เป็นต้น

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การศึกษาพันธุ์พื้นเมืองหลายๆชนิด ร่วมกับหน่วยงานวิจัย ทำให้ทราบข้อมูลว่า พันธุ์ข้าวหอม มีอลอ จะยืดตามน้ำ เมื่อน้ำสูงต้นจะยืดตาม ทำให้ทนต่อน้ำท่วมได้ดี และทนต่อสภาพอากาศ

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)...ข้าวพันธุ์หอมมะลิขาว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔๒.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)...ข้าวพันธุ์เลือดปลาไหล.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)...ข้าวพันธุ์ชูญูนิง, วัวเปือก.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒๐๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)...ปลาตุก.....จำนวน.....๒.....(หน่วย..กระชัง....)

๒.๒)...ปลานิล.....จำนวน.....๑.....(หน่วย..กระชัง....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)...ไก่พื้นเมือง.....จำนวน.....๑๐.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)เบเกอร์รี่..... จำนวน.....๓.....(หน่วย..ชนิด.....)

๔.๒)สบู่น้ำมันข้าว..... จำนวน.....๑.....(หน่วย..กลิ่น.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)เมล็ดพันธุ์..... เป็นเงิน.....-.....บาท/ไร่

๑.๒)ค่าไถ่แปลง..... เป็นเงิน.....๘๕๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ค่าปุ๋ย ๔๖-๐-๐..... เป็นเงิน.....๕๑๖.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่าปุ๋ย ๑๖-๘-๘..... เป็นเงิน.....๒๔๖..... บาท/ไร่

๑.๕)PGPR..... เป็นเงิน.....๑๘๐.....บาท/ไร่

๑.๖)เก็บเกี่ยว..... เป็นเงิน.....๑๕๖.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๑,๙๔๘.....บาท/ไร่

รายได้๙,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ขนโมโดนัท

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๕๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน) ได้จาก

อะไรบ้าง ระบุ.....ขนมบวราณี.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๑,๒๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน) ได้จาก

อะไรบ้าง ระบุ.....ข้าวกล้อง.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๔,๕๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าวเปลือก.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๙๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

๑. ได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ ด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด

๒. สามารถพัฒนาแปลงของตนเองให้เป็นต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ

- ๓. มีโอกาสเชื่อมโยงกับหน่วยงานราชการและภาคเอกชน เช่น ได้การสนับสนุนด้านงบประมาณ
- ๔. เพิ่มรายได้จากการผลิต และการแปรรูปสินค้า
- ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น
 - ๑. ได้เรียนรู้จากต้นแบบ ทั้งด้านเทคนิคการผลิตและการบริหารจัดการ
 - ๒. เข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่
 - ๓. ลดความเสี่ยงและต้นทุน เพราะได้ข้อมูลที่ต้องการจากการอบรม/สาธิต
 - ๔. มีช่องทางในการรวมกลุ่มหรือทำตลาดร่วมกัน ทำให้มีอำนาจต่อรองเพิ่มขึ้น
 - ๕. มีโอกาสพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP/Organic → ขายได้ราคาดีกว่า
- ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน
 - ๑. เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้
 - ๒. มีการสร้างอาชีพเสริมในชุมชน เช่น การแปรรูปสินค้า/การตลาด
 - ๓. กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - ๔. ชุมชนมีศูนย์กลางความรู้ (ศพก.) ที่เกษตรกรทุกคนเข้าถึงได้
 - ๕. สร้างภาพลักษณ์ของชุมชน มีโอกาสพัฒนาเป็นพื้นที่เรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. การจัดการดินและปุ๋ย

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน จะช่วยลดการใส่เกินความจำเป็น ป้องกันการสะสมสารเคมีในดินและน้ำ รวมถึงการใช้ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยหมักชีวภาพ จะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุ รักษาความสมดุลของดิน ลดการพังทลายปุ๋ยเคมี

๒. การจัดการศัตรูพืช

การใช้วิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เช่น ใช้ชีวภัณฑ์ (เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา, บาซิลลัส, บีบีวีเรีย) จะช่วยลดการใช้สารเคมีสังเคราะห์ที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม

๓. การจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร

การไถกลบตอซังและฟางข้าว ลดการเผา ลดการปล่อยคาร์บอน และเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ลดต้นทุนการผลิตและลดมลพิษในสิ่งแวดล้อม

๒. รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ

๓. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการทำนา

๔. เกิดระบบนิเวศที่สมดุล เช่น การกลับมาของนก กบ ปลา และแมลงที่มีประโยชน์

๕. สร้างชุมชนเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีการศึกษาเพิ่มเติมและร่วมวิจัยพัฒนา พันธุ์ข้าวที่สามารถแก้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ได้ เช่น การศึกษาคุณลักษณะพิเศษของข้าวพันธุ์หอมมะลิขาว ที่ทน ยึดตัวต่อผิวน้ำ ปรับตัวตามสภาพอากาศได้ดี ทำให้เกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตได้ แม้มีน้ำท่วมในปีการผลิตดังกล่าว

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

สามารถเปิดบริการถ่ายทอดความรู้ ในงานพิเศษของอำเภอได้ โดยแบ่งเป็นฐานเรียนรู้ในประเด็นที่เกษตรกรให้ความสนใจได้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องราวร้องเรียนในพื้นที่

เป็นจุดศูนย์กลางของชุมชน เป็นสถานที่พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยน วางแผนแก้ไขปัญหาหารือร่วมกัน นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง เช่น การแก้ปัญหานาข้าวถูกน้ำท่วม ได้ร่วมกันคิด วิเคราะห์ ศึกษาและทดลองในแปลงเรียนรู้โดยใช้พันธุ์ข้าวอายุสั้น

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทุกด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเกษตรกรที่มาใช้บริการสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ได้เลย นอกจากนี้ ศพก.ยังมีให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านวิชาการ ผ่าน “เพจข้าวบุรี” และไลน์ “สบายเกษตร”

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้ เริ่มจาก ศพก.เป็นแปลงเกษตรกรต้นแบบ ขยายผลไปยังเกษตรกรภายในหมู่บ้าน และขยายผลออกจากในหมู่บ้านเป็นตำบล ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ เกิดเกษตรกรต้นแบบเพิ่มขึ้น องค์ความรู้ที่หลากหลายมากขึ้น เกษตรกรในชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

มีส่วนร่วมในการเป็นวิทยากรด้านการผลิตข้าวคุณภาพ รวมถึงมีทีมงานที่มีความรู้เฉพาะ เช่นด้านการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวต่างๆ ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจได้

มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลของเทศบาลตำบลบุรี และแผนพัฒนาการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง

๒. เป็นผู้ประสานระหว่างหน่วยงานราชการและเกษตรกรในพื้นที่ ในการรับข้อมูลข่าวสารวิชาการเกษตร

๓. เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และศึกษาทดสอบเพื่อแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- ภูมิใจในการสร้างผลงานด้านการเกษตร

- เรียนรู้การบริหารจัดการองค์กร

- สามารถต่อยอดองค์ความรู้ระดับชุมชน และขยายผลสู่สังคมภายนอก

- สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนได้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นผู้นำในด้านการผลิตข้าว โดยจัดตั้งแปลงใหญ่ข้าวตำบลบุรี

- ส่งเสริมการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีโรงเรียนเกษตรกรในการพัฒนาคุณภาพสินค้า ในทุกปีการผลิตข้าว โดย

ไม่มีงบประมาณของหน่วยงานราชการสนับสนุน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ให้บริการสถานที่เรียนรู้และแปลงเรียนรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจ
- ให้เวลาการเรียนรู้ของเกษตรกร เนื่องการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรต้องเรียนรู้ตลอดฤดูกาลผลิต และตามระยะการเจริญเติบโตของข้าว

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำให้เขาเห็น มากกว่าพูดให้เขาฟัง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวฮายาตี ประดู่	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๒. นางฮาบี๊ะ บุระพา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสุพัตรา ดิษฐสระพงศ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายวิทยา สายกิเส็ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๕. นายอนุรักษ์ สีพัฒน์อ่อน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. แบบฟอร์มถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
๒. Mind map

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. การใช้เวลาในการถอดบทเรียน

ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลบุดี

